

Històries del PORT

Els fanals

En aparença tenen poc misteri: són artefactes que emeten llum, protegits d'inclèmencies com el vent o la pluja amb un recobriment de vidre. Abans de la bombeta elèctrica, la flama s'alimentava de cera, oli o combustibles diversos. N'hi havia de portàtils però també d'estàtics, aquests darrers, segons el reglament de navegació nocturna, han de tenir vidres verds a estribord i vermells a babord. Però al llarg de la història, segons la seva posició i el seu ús n'hi ha hagut de molts tipus: de cofa, de pesca, de combat, de Santa Bàrbara, d'àncora...

FONS CARLOS DE ANGULO / AUTORITAT PORTUÀRIA DE BARCELONA

Madrèpora

Segons el diccionari de l'IEC es tracta d'un invertebrat cnidari de la classe dels zoantaris, però per fer-ho més fàcil direm que es tracta d'un corall ramificat amb múltiples cavitats. En lèxic mariner, també es coneix com a madrèpora una embarcació vella, feta malbé, cruixida, deslligada o crebantada.

“Hospital” de vaixells

El manteniment dels vaixells sempre ha estat una preocupació per als homes de mar. La salinitat de l'aigua, el desgast de la navegació o els desperfectes causats per accidents o conflictes han obligat als capitans a reparar les seves embarcacions. Aquesta tasca requeria posar-les en sec, una pràctica molt feixuga per vaixells de gran tonatge. Per això a partir del segle XIX es van fer indispensables els dics.

Al port de Barcelona, l'increment de trànsit de vaixells de gran tonatge va portar a proposar la construcció d'un dic flotant metàl·lic. Després d'un concurs públic, la Maquinista va guanyar l'adjudicació de l'obra, l'any 1895, que incloïa una dotació de més de 2 milions i mig de pessetes. Al febrer del 1903 el dic flotant del port de Barcelona començava a operar amb una capacitat per aixecar fins a 6.000 tones de pes. Aquella gran estructura de ferro estava dividida en tres seccions, que depenent de la mida del vaixell a reparar o netejar, es podien usar independentment o en conjunt.

L'any 1916 va entrar en funcionament una quarta secció del dic, que va ampliar la capacitat d'elevació fins les 8.000 tones de pes, fent del port de Barcelona un dels més ben preparats del moment.

El dic flotant funcionava amb una sèrie de pontons de ferro, amb un contrapès al costat oposat, que elevaven el vaixell per situar-lo en una plataforma horitzontal, superior al nivell del mar. Per les guies de ferro del dic barceloní hi van passar velers, vapors, creuers, torpediners i fins i tot submarins. El mateix dic també havia de ser sotmès a un manteniment constant a causa de l'erosió de l'aigua, com mostra aquesta imatge del 1921. Dos treballadors enfilats a l'estructura metàl·lica d'una de les seccions del dic, netejant la superfície amb una manguera connectada a una petita lanxa de la flota de servei, sota l'atenta mirada de dos tècnics.

L'any 1991 es va desballestar el dic flotant del port de Barcelona, del qual se'n conserven una màquina de vapor i una caldera que es troben dipositats al Museu d'Història de Sabadell.